■ «Τὴν ἔβλεπαν νὰ τοὺς σκεπάζει...»

Ἡ Παναγία στὸ μέτωπο*

Ἐμφανίσεις τῆς Παναγίας σὲ Ἕλληνες στρατιῶτες τὸ 1940

Ἐμφανίσεις καὶ θαύματα τῆς Παναγίας σημειώθηκαν σὲ πολλὲς περιοχὲς τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ πολέμου, ἀλλὰ στὴν πρώτη γραμμὴ τοῦ πολέμου, στὰ ἑλληνοαλβανικὰ σύνορα καὶ τὴν Πίνδο, ἡ Παναγία ἦταν ἡ Προστάτιδα καὶ Ὁδηγὸς των στρατιωτῶν. **Οἱ** στρατιῶτες Τὴν ἔβλεπαν μὲ τὰ μάτια τῆς πίστης τους νὰ τοὺς ἐμψυχώνει καὶ νὰ τοὺς «σκεπάζει», καθὼς πολεμοῦσαν στὰ χιονισμένα βουνὰ τῆς Πίνδου καὶ τῆς Ἀλβανίας.

* * *

Ἐνδεικτικὴ εἶναι ἡ μαρτυρία τῆς Β. Μπούρη, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ὁ θεῖος της, Σπυρίδων Χουλιάρας, ποὺ πολέμησε στὰ ἑλληνοαλβανικὰ σύνορα, μέχρι τὸ τέλος τῆς ζωῆς του συνήθιζε νὰ ἀφηγεῖται τὸ ἑξῆς θαῦμα τῆς Παναγίας:

Ἐνῶ οἱ στρατιῶτες πολεμοῦσαν κάτω ἀπὸ πραγματικὰ ἀντίξοες συνθῆκες, ἐμφανίστηκε μπροστά τους ἡ Παναγία ποὺ ὡς Προστάτιδα τοὺς «σκέπασε» μὲ τὸ πέπλο Της καὶ σὰν ὁδηγὸς τοὺς ὁδήγησε μπροστὰ στὸν ἐχθρό, ἕτοιμους νὰ τὸν ἀντιμετωπίσουν.

Τὸ θαῦμα αὐτὸ ἐπιβεβαιώνεται καὶ ἀπὸ ἄλλους στρατιῶτες ποὺ πολέμησαν στὰ βουνὰ τῆς Πίνδου. **Κ**ατὰ μῆκος ὅλου τοῦ μετώπου ἔβλεπαν τό ἴδιο ὅραμα: **Τ**ὶς νύχτες μιὰ γυναικεία μορφὴ βάδιζε ψηλόλιγνη, μὲ τὴν καλύπτρα Της ριγμένη ἀπὸ τὸ κεφάλι στοὺς ὤμους. **Ἦ**ταν ἡ Παναγία, ἡ Ὑπέρμαχος Στρατηγὸς τῶν Ἑλλήνων.

* * *

Ὁ Τάσος Ρηγόπουλος, πολεμιστὴς τοῦ 1940 γράφει ἀπὸ τὸ

μέτωπο: «*Σοῦ γράφω ἀπὸ μιὰ ἀετοφωλιά, τετρακόσια μέτρα ψηλότερη ἀπὸ τὴν κορυφὴ τῆς Πάρνηθας. Ἡ φύση τριγύρω εἶναι πάλλευκη. Σκοπός μου [...] εἶναι νὰ σοῦ μεταδώσω αὐτὸ ποὺ ἔζησα, αὐτὸ ποὺ εἶδα μὲ τὰ μάτια μου καὶ ποὺ φοβᾶμαι μήπως, ἀκούγοντάς το ἀπὸ ἄλλους, δὲν τὸ πιστέψεις. Λίγες στιγμὲς πρὶν ὁρμήσουμε γιὰ τὰ ὀχυρὰ τῆς Μόροβας, εἴδαμε σὲ ἀπόσταση περίπου δεκατριῶν μέτρων μία ψηλὴ Μαυροφόρα νὰ στέκει ἀκίνητη. Ὁ σκοπὸς φώναξε: "Τίς εἶ;". Μιλιὰ δὲν ἀκούστηκε. Φώναξε ξανὰ θυμωμένος. Τότε, σὰν νὰ μᾶς πέρασε ὅλους ἠλεκτρικὸ ρεῦμα, ψιθυρίσαμε: "Ἡ Παναγία!". Ἐκείνη ὥρμησε ἐμπρὸς σὰν νὰ εἶχε φτερὰ ἀετοῦ. Ἐμεῖς ἀπὸ πίσω Της. Συνεχῶς αἰσθανόμασταν νὰ μᾶς μεταγγίζει ἀντρειοσύνη. Ὁλόκληρη ἑβδομάδα παλέψαμε σκληρὰ γιὰ νὰ καταλάβουμε τὰ ὀχυρὰ Ἰβάν-Μόροβας. [...] Ἐκείνη ὁρμοῦσε πάντα μπροστά. Κι ὅταν πιὰ νικητὲς ροβολούσαμε πρὸς τὴν ἀνυπεράσπιστη Κορυτσά, τότε ἡ Ὑπέρμαχος ἔγινε ἀτμός, νέφος ἁπαλὸ καὶ ἁπλᾶ χάθηκε».*

* * *

Ἕνα θαῦμα ἔζησαν καὶ οἱ στρατιῶτες τοῦ 51ου τάγματος στὴν κορυφογραμμὴ Ροντένη.

Ἀπὸ τὶς 22 Ἰανουαρίου καὶ κάθε βράδυ στὶς ἐννέα καὶ εἴκοσι ἀκριβῶς, τὸ βαρὺ πυροβολικὸ τῶν ἀντιπάλων ἄρχιζε βολὴ ἐναντίον τοῦ τάγματος. Ὁ ἐκνευρισμὸς καὶ οἱ ἀπώλειες ἦταν πολλές. Οἱ τολμηροὶ ἀνιχνευτὲς δὲν μποροῦσαν νὰ ἐντοπίσουν τὰ ἐχθρικὰ πυροβόλα, προφανῶς γιατὶ κάθε βράδυ οἱ ἀντίπαλοι τὰ μετακινοῦσαν. Ἡ κατάσταση ἦταν πιεστική.

Ἕνα βράδυ τοῦ Φεβρουαρίου ἀκούστηκαν πάλι τὰ ἐχθρικὰ κανόνια. «Παναγιά μου, βοήθησέ μας, σῶσε μας», φώναξε ἐντελῶς αὐθόρμητα ὁ ταγματάρχης Πετράκης. Ἀμέσως στὸ βάθος πρόβαλε ἕνα φωτεινὸ σύννεφο καὶ σιγὰ-σιγὰ δημιουργήθηκε κάτι σὰν φωτοστέφανο καὶ ἐμφανίστηκε ἡ μορφὴ τῆς Παναγίας, ἡ Ὁποία ἄρχισε νὰ γέρνει πρὸς τὴν γῆ καὶ στάθηκε σὲ ἕνα φαράγγι. Ὅλοι στὸ τάγμα μόλις εἶδαν τὸ θαῦμα, ρίγησαν.

«Θαῦμα!», φώναξαν καὶ ἔκαναν τὸν σταυρό τους. Ἀμέσως στάλθηκε μήνυμα στὴν ἑλληνικὴ πυροβολαρχία, τὰ ἑλληνικὰ κανόνια βρόντηξαν καὶ λίγο μετὰ τὰ ἀντίπαλα σί-

γησαν. **Οἱ** ὀβίδες τῶν Ἑλλήνων εἶχαν πετύχει τὸν ἀπόλυτο στόχο.

* * *

«Ἡ πίστη κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ πολέμου, τὸ σίγουρο εἶναι ὅτι βοηθάει τὸν δοκιμαζόμενο στρατιώτη. **Κ**αὶ ἡ εἰκόνα τῆς Προστάτιδας τοῦ φέρνει ἐλπίδα καὶ αἰσιοδοξία. …**Οἱ** Ἀρτινοὶ στὸ μέτωπο μπροστὰ στὴν εἰκόνα τῆς Παναγιᾶς δὲν φοβόνταν οὔτε ὅλμους, οὔτε τὶς ἐχθρικὲς σφαῖρες…».

Ὁ ζωγράφος Γιάννης Τσαρούχης ζωγράφισε πάνω στὸ καπάκι ἑνὸς κιβωτίου ρέγγας τὴν Παναγία τῆς Νίκης, ἡ ὁποία ἀπέκτησε τὴν φήμη, ὅτι εἶναι θαυματουργή.

«Σὲ ἔξαλλη θρησκευτικὴ ἔκσταση ἀπαιτοῦσαν (δηλ. οἱ Ἕλληνες στρατιῶτες ἀπὸ τὴν Ἄρτα) ἡ θαυματουργὴ Εἰκόνα νὰ μείνει ἕνα βράδυ τουλάχιστον στὴν κατασκήνωσή τους. **Ἄ**κουγες φωνὲς ἀπὸ παντοῦ. **Ὅ**λοι οἱ στρατιῶτες φωνάζανε: **“Ἡ** Παρθένα, ἡ Παρθένα. **Ν**ὰ τὴν ἀφήσετε μία βραδιά”. **Ἐ**κείνη τὴν ὥρα βάρεσε συναγερμός […] πέσαμε μπρούμυτα σύμφωνα μὲ τὶς διαταγὲς ποὺ εἴχαμε. **Κ**ανένας Ἀρτινὸς δὲν ἔκανε τὸ ἴδιο. **“Β**ρὲ συνάδελφε”, μοῦ εἶπε ἕνας, “βαστᾶς τὴν Παρθένα καὶ φοβᾶσαι;”».

* * *

Χαρακτηριστικὸ εἶναι, ἐπίσης, τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ταυτότητες τῶν στρατιωτῶν ἔφεραν, δίπλα ἀκριβῶς ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τους, μιὰ εἰκόνα τῆς Παναγίας. **Κ**αὶ λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν ἐπίθεση ἔκαναν τὸ σταυρό τους, ἀναφωνοῦσαν τρεῖς φορὲς «Παναγία μου!» καὶ ὕστερα ξεκινοῦσαν...

❑

(*) Περιοδ. «Τὰ Κρίνα», τεῦχος 430/ Ὀκτώβριος 2025, σελ. 4, 28. ● **Ἐ**πιμέλ. ἡμετ.